

คำวินิจฉัยของ นายปรีชา เถลิงวณิชย์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๔๕/๒๕๔๒

วันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๔๒

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมือง ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคทหารราษฎร์ปัตย์

ด้วยนายทะเบียนพรรคการเมืองได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญใจความสำคัญว่า พรรคทหารราษฎร์ปัตย์ได้จดทะเบียนเป็นพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ตั้งแต่วันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๔๑ ตามประกาศของนายทะเบียนพรรคการเมือง ลงวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๔๑ โดยที่มาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติ ฯ กำหนดให้พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนดและมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขาโดยต้องดำเนินการให้ครบถ้วนภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมือง คือ ภายในวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๔๒ แต่พรรคทหารราษฎร์ปัตย์มิได้ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ ภายในเวลาที่กำหนด จึงต้องยุบไปตามมาตรา ๖๕ (๕) นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญขอให้มีการสั่งยุบพรรคทหารราษฎร์ปัตย์ต่อไป

ศาลรัฐธรรมนูญได้ส่งสำเนาคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองให้พรรคทหารราษฎร์ปัตย์ปรากฏว่าพรรคทหารราษฎร์ปัตย์ได้ยื่นคำชี้แจงว่า

(๑) พรรคทหารราษฎร์ปัตย์ได้จัดทำใบสมัครสมาชิก และจัดหาสมาชิกเพื่อให้ได้จำนวนสมาชิกห้าพันคนขึ้นไปโดยประกาศในหนังสือพิมพ์ เพื่อหาผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในนามของพรรคแล้ว อันเป็นเจตนารมณ์ของมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

(๒) พรรคทหารราษฎร์ปัตย์ได้ดำเนินการจัดตั้งสาขาพรรคลำดับที่หนึ่งที่จังหวัดเพชรบูรณ์ได้
๑ สาขาพรรคแล้ว

ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญยกเลิกคำขอให้มีการสั่งยุบพรรคทหารราษฎร์ปัตย์ของนายทะเบียนพรรคการเมืองและถ้าศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคก็ขอให้คืนสถานภาพของพรรคโดยไม่ต้องดำเนินการขอลดทะเบียนตั้งพรรคใหม่

ศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาคำร้อง เอกสารประกอบคำร้องและหนังสือชี้แจงของพรรคทหารราษฎร์ปัตย์แล้ว เห็นว่าพรรคทหารราษฎร์ปัตย์ มิได้ปฏิบัติให้ครบถ้วนตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติ ฯ ภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด กรณีจึงมีเหตุตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) ซึ่งบัญญัติว่า “พรรคการเมือง ย่อมเลิกหรือยุบไปด้วยเหตุใดเหตุหนึ่งดังต่อไปนี้ ... (๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๖๒” เกิดขึ้น นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงมีอำนาจ ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้นได้ ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง จึงมีคำสั่งให้ยุบพรรคทหารราษฎร์ปัตย์

นายปรีชา เฉลิมวณิชย์
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ